

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΠΘ καθηγητή Μιλτιάδη Κωνσταντίνου

Ο αρχιμανδρίτης Νεόφυτος Βάμβας, από τους πρώτους καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταφραστής της Βίβλου, αποδίδει ως εξής στα ιδιότυπα ελληνικά του την προσπάθεια του συντάκτη της ιστορίας του παραδείσου να περιγράψει παραστατικά την ισότητα άνδρα και γυναίκας: «Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδάμ, Τοῦτο εἶναι τώρα ὅστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου· αὕτη θέλει ὀνομασθῆ ἄνδρις, διότι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὕτη ἐλήφθη» (Γεν 2:23). Ὅπως εἶναι ἰσως γνωστό, ο νεολογισμὸς «ἄνδρις» ἀποτελεῖ προσπάθεια κατὰ λέξη ἀπόδοσης τῆς εβραϊκῆς λέξης «ισά», που εἶναι θηλυκὴ μορφή τῆς λέξης «ις» (= ἄνδρας) ἐνῶ ἡ φράση «θέλει ὀνομασθῆ», ἀπόδοση τῆς εβραϊκῆς παθητικῆς που, καθὼς στερεῖται υποκειμένου, υποδηλώνει, σύμφωνα με τῆς βιβλικῆς ἀντιλήψεις, τὴν ἀδυναμία τοῦ ἀνδρὸς νὰ ὀνοματοδοτήσῃ τὴν γυναῖκα καὶ ἐπομένως τὴν ἰσότητά του πρὸς αὐτήν. Αὕτη ἡ ἀπὸ τὸν Θεὸ δημιουργηθεῖσα ἰσότητα ὁμως δὲν θὰ κρατήσῃ γιὰ πολὺ, καθὼς στὸ ἀμέσως ἐπόμενο κεφάλαιο ἀναφέρεται: «Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Ἀδάμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Εὕαν (= Ζωή)· διότι αὕτη ἦτο μήτηρ πάντων τῶν ζώντων» (Γεν 3:20).

Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτό, που θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριστεῖ ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἱστορίας τῆς θείας οικονομίας, καὶ ἐξῆς, τὸ ζήτημα τῆς σχέσης τῶν δύο φύλων καθίσταται βασικὸ θέμα τῆς ἰουδαϊκῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς πνευματικότητας, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ ὅποιες τοποθετήσεις τῶν διάφορων χριστιανικῶν πνευματικῶν κύκλων καὶ τάσεων πάνω στὸ θέμα αὐτὸ ἀποτελοῦν μόνιμο σημεῖο τριβῆς τόσο στὶς σχέσεις τῶν κύκλων αὐτῶν μεταξύ τους ὅσο καὶ με τὴ σύγχρονη κοινωμία. Εἶναι ἐντούτοις ἀξιοσημείωτο ὅτι ἡ βιβλικὴ βάση στήριξης τῶν διάφορων τοποθετήσεων εἶναι στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἀσθενῆς ἕως ἀνύπαρκτη.

Ἡ ἀπουσία μεταφυσικῆς διάστασης στὴ θεώρηση τῆς σεξουαλικότητας ἀπὸ τὴ Βίβλο σχετίζεται προφανῶς με τὴ μονοθεϊστικὴ πίστη, καθὼς δὲν ὑπάρχει σεξουαλικότητα στὴ σφαῖρα τοῦ ἐνός καὶ μοναδικοῦ Θεοῦ. Ἄν καὶ ὁ Θεὸς περιγράφεται ὡς ἀρσενικός, δὲν ἐμφανίζεται ποτέ νὰ ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀρρενοπρέπεια με τὴ σεξουαλικὴ κατανόηση τοῦ ὄρου, οὔτε ταυτίζεται ποτέ με φαλλικὰ σύμβολα. Ἀκόμη καὶ στὴν περίπτωση που γιὰ τὴν περιγραφή τῶν σχέσεων τοῦ Θεοῦ με τὸν Ἰσραὴλ χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τοὺς προφῆτες ἡ εἰκόνα τοῦ γάμου, ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴ γλώσσα ἡ ἐρωτικὴ ὀρολογία. Συνέπεια τῆς ἔλλειψης

σεξουαλικότητας στον χώρο του Θείου είναι ο πλήρης διαχωρισμός της ερωτικής από τη λατρευτική ζωή, όπως και η απουσία κάποιου αντίστοιχου προς τις ιέρειες των γειτονικών με τον Ισραήλ λαών θεσμού. Με τη σάρκωση του Λόγου, η ιστορία της θείας οικονομίας φτάνει στην ολοκλήρωσή της, καθώς ανοίγεται πλέον και πάλι η δυνατότητα για την αποκατάσταση των σχέσεων Θεού και ανθρώπου, καθιστώντας ταυτόχρονα άνευ αντικειμένου και το ζήτημα της διάκρισης των φύλων «έν Χριστῶ» και στερώντας έτσι από οποιαδήποτε θεολογική βάση το ζήτημα του φύλου των χειροτονουμένων. Αυτός προφανώς είναι και ο λόγος που το σύνολο σχεδόν των Εκκλησιών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα αλλά και οι μεγαλύτερες και οι περισσότερες Εκκλησίες παγκοσμίως δεν συμπεριλαμβάνουν το συγκεκριμένο ζήτημα στον θεολογικό τους προβληματισμό.

Από κοινωνιολογική όμως άποψη, όπως και από άποψη ποιμαντικής μέριμνας στο πλαίσιο της οικουμενικής κίνησης το ζήτημα της χειροτονίας των γυναικών εμφανίζει ξεχωριστό ενδιαφέρον και είναι επομένως εξαιρετικής σημασίας η πρωτοβουλία τόσο των Θεολογικών Σχολών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του Τιμίου Σταυρού της Βοστώνης όσο και του Κέντρου Οικουμενικών, Ιεραποστολικών και Περιβαλλοντικών Μελετών «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου» να συζητηθεί το ζήτημα σε επιστημονικό επίπεδο στο πλαίσιο ενός διεθνούς συνεδρίου.

Με αυτές τις σκέψεις σας καλωσορίζω στους χώρους του Κέντρου Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων του Α.Π.Θ., και εύχομαι επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου!